

Αριθμ. Πρωτ. ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 832
Ημερομ. Κατάθεσης: 31/5/2021
Ωρα κατάθεσης: 10:00'

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΘΕΜΑ: «Κατά χώραν» διατήρηση των αρχαιοτήτων του σταθμού Βενιζέλου

Κυρία Υπουργέ,

Η υπουργική απόφαση για τη διάλυση του βυζαντινού πολεοδομικού συνόλου και εν συνεχεία επανασυναρμολόγηση των αρχαιοτήτων στον σταθμό Βενιζέλου του μετρό Θεσσαλονίκης κρίθηκε οριακά νόμιμη από το ΣτΕ, με γνώμονα την ανάγκη να ολοκληρωθεί γρήγορα η κατασκευή του σταθμού έναντι της διατήρησης των αρχαιολογικών ευρημάτων στη θέση τους. Ωστόσο, το κατά πόσον η απόφαση αυτή προάγει την επίτευξη της διαδικασίας κατασκευής, αλλά και κατά πόσο είναι η ενδεδειγμένη ως προς το συμφέρον του τόπου και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, τίθεται υπό ηχηρή αμφισβήτηση τόσο από ελληνικούς όσο και από διεθνείς επιστημονικούς φορείς αλλά και από πλήθος πολιτιστικών συλλόγων και κινήσεις πολιτών.

Ελληνικές και διεθνείς επιστολές και ψηφίσματα κορυφαίων ακαδημαϊκών, ενυπόγραφες εκκλήσεις, διεθνής διαδικτυακή υποστήριξη για τη διατήρηση των αρχαιοτήτων αλλά και δύο βαρύνουσες σημασίας τεχνικές γνωματεύσεις ειδικών εμπειρογνομόνων, όπου αναλύονται διεξοδικά η τεχνική εφικτότητα και αναγκαιότητα της διαφύλαξης των ευρημάτων στη θέση τους και οι κίνδυνοι από την απόσπασή τους, τοποθετούνται κατηγορηματικά κατά της απόφασης, με καίρια επιχειρήματα, τα οποία μπορούν να συνοψισθούν ως εξής.

Αρχικά, ο χρόνος και το κόστος υλοποίησης της μεθόδου με κατά χώραν διατήρηση των αρχαιοτήτων είναι υπολογίσιμος και σημαντικά μικρότερος της εναλλακτικής λύσης (με απόσπαση και επανατοποθέτηση), λόγω των υποκείμενων προγενέστερων στρωμάτων αρχαιοτήτων, η αποκάλυψη των οποίων θα προκαλέσει νέες νομικές εμπλοκές και καθυστερήσεις αλλά και διόγκωση του κόστους του έργου. Τα στρώματα αυτά λειτουργούν μάλιστα ως σεισμική μόνωση και προλαμβάνονται μελλοντικές καθιζήσεις, επομένως η προτεινόμενη μέθοδος είναι και ασφαλέστερη αλλά και δοκιμασμένη (έχει χρησιμοποιηθεί επιτυχώς σε ιστορικές πόλεις και στην κατασκευή του σταθμού Μοναστηράκι στο μετρό της Αθήνας).

Επιπλέον, ο τεμαχισμός και η απομάκρυνση των αρχαιοτήτων από τη θέση τους εγκυμονούν σοβαρούς κινδύνους για την ακεραιότητα και αυθεντικότητά τους, αποκλείοντας έτσι τη δυνατότητα συμπερίληψής τους στον Κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς της Unesco, αφού δεν θα πληρούν πλέον τα προβλεπόμενα κριτήρια. Συνακόλουθα χάνεται η ευκαιρία ανάδειξης του μοναδικού αυτού

ευρήματος που, σε συνδυασμό με υπόλοιπα ήδη χαρακτηρισμένα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς, θα αύξανε τις τουριστικές ροές προς την πόλη.

Η διάλυση και μεταφορά αρχαιοτήτων είναι μία κατ' εξαίρεσιν μέθοδος, η οποία εφαρμόζεται μόνον όταν δεν υπάρχει άλλη λύση, όπως προβλέπεται από το Χάρτη της Βενετίας, και πάντως είναι άγνωστη στη διεθνή πρακτική η απόσπαση ολόκληρου αρχαιολογικού χώρου 1.500 τ.μ., καθώς, πέραν των τεχνικών δυσχερειών, ακυρώνεται το αυθεντικό πνεύμα του μνημείου που νοείται μόνο σε συνδυασμό με το συγκεκριμένο περιβάλλον που δημιουργήθηκε.

Γίνεται εν γένει αντιληπτό ότι με τη βίαιη απόσπαση των σπουδαίων αυτών ευρημάτων διακινδυνεύεται η πολιτιστική κληρονομιά της πατρίδας μας.

Ερωτάται η αρμόδια Υπουργός:

Σε ποιες άμεσες ενέργειες προτίθεται να προβεί, προκειμένου να παραμείνει το μνημειακό σύνολο του Σταθμού Βενιζέλου στο υπάρχον περιβάλλον και να διαφυλαχθεί η ακεραιότητα και αυθεντικότητά του;

Ο ερωτών βουλευτής

Χαράλαμπος Γ. Καστανίδης